

Krzyżówka panoramiczna nr 8

KALEJDOSKOP WYDARZEŃ

To i owo

OCENA OBOK SZPADLA	PLECIONKA WĄDÓŁ	KANION OBOK MISKI	24	SZPARA	RYBA BOLEŃ	KIBIĆ ZAMACH	17	NARTY MATECZNIK	ZBIÓR MAP																	
25				RAJTAR LAIK	18	POWABA BAR Z PIWEM																				
AJER JELEŃ AZJATYCKI				ILUZJO- NISTA	3	KROPKA ŚLIWOWICA Z BALKANÓW		SUROWIEC NA KOSZYKI SKRZAT	11																	
22									20																	
POD- NOŚNIK	SZAL FUTRZANY	OBOK ADAMA PRAKTY- KANT	8	SARACEN KAMIEŃ OZDOBNY		23	JEDNA DRUGA MYJE PRZE- CZENIE																			
				TRUJĄCA ROŚLINA TANIEC WIROWY	2		LITERY NA SZYLDZIE Z OPIE- RUNKIEM		1																	
10	26																									
ZIEMIA UPRAWNA	INSTRU- MENT Z SERCEM	5	15	4	16	DAWNY POLSKI PISTOLET MARKA AUTA		ODMIANA ESPERAN- TA	SUMAC Z PERU																	
14		PAPUGI		DZIEŃ PATRONA	9			27	13																	
									6																	
OSZUST- WO	OSTRY ŚLUP			LEKKA ŁÓDKA				OBOK EWY																		
7		MUZYCZNE DRZEWO		JEST NIĄ GAZELA		12		21	19																	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 27 dadzą rozwiązanie krzyżówki, które prosimy nadsyłać na adres naszej redakcji. Wśród autorów poprawnych rozwiązań rozlosujemy nagrodę.

Rozwiązanie poprzedniej krzyżówki brzmi: „WIELKANOCNE ŻYCZENIA”. Nagrodę wylosowała: PANI BARBARA SZULC Z WYR.

PIWO PRZEZ WIEKI

Tyskie Browarium – muzeum

Tyski Browar Książęcy to największy przemysłowy browar w Polsce. Warzy się w nim piwa już niemal 400 lat – za jego początek uznaje się rok 1629. Firma powstała na terenie obszaru dworskiego należącego do pszczyńskiego rodu Promnitzów. Przez ponad setki lat trunki były rozprowadzane wyłącznie na obszarze państwa pszczyńskiego. Nowoczesny browar w dzisiejszym rozumieniu działa od 1861 roku, gdy nowy właściciel, pszczyński książę Jan Henryk XI Hochberg, rozpoczął budowę nowej warzelnii, chłodni, słodowni, młynu, suszarni i lodowni. Tyski Browar stał się polską firmą w 1922 roku, a w okresie międzywojennym perłą w jego ofercie było piwo Książęce Tyskie. Działające od 2004 roku muzeum upamiętnia bogatą historię książęcego browaru.

Sam Browar jest najbardziej charakterystycznym obiektem w Tychach, był więc swoistym muzeum na dłużej, zanim w głowach jego szefów pojawiła się idea powstania historycznej placówki. Na siedzibę muzeum wybrano odnowiony budynek kościoła ewangelickiego znajdującego się w zabudowaniach browaru. Uroczyste otwarcie Muzeum Piwowarstwa miało miejsce 22 listopada 2004 roku. Po kilku latach znalazło się na znanym Szlaku Zabytków Techniki i od niedawna stanowi na nim jedną z czterech Gwiazd Techniki. W muzeum zgromadzono ekspozycje dotyczące tradycji i historii Tyskich Browarów Książęcych oraz kolekcje fotografii, kuflów, beczek, butelek, podkładek i wiele innych eksponatów związanych z piwem. To jednak tylko suche zestawienie

jego zbiorów, prawdziwym magnesem dla gości jest sposób, w jaki je zaprezentowano, oraz pełen atrakcji sposób zwiedzania.

MULTIMEDIALNIE I W 3D

Odwiedzający muzeum są witani przez ruchomy obraz księcia Jana Henryka XI w połączonych ramach i szybko domyślają się, że arystokrata przemawia do nich nie z płótna, tylko z płaskiego ekranu plazmowego. Tradycja łączy się z nowoczesnością we wszystkich salach muzeum. W sali muzealnej goście mogą nacieszyć oczy ponad 300 butelkami z początku XIX wieku, narzędziami bednarskimi, oryginalnymi dębowymi beczkami, kuflami, podstawkami, etykietami, kapslami, dokumentami oraz zdjęciami związanymi z piwem i jego historią.

Z sali muzealnej goście przechodzą do nowoczesnie wyposażonej sali kinowej, w której czeka na nich seans filmu o historii ziemi pszczyńskiej i Tyskich Browarów Książęcych zrealizowany w technologii trójwymiarowej.

Sala jest naszpikowana elektroniką – wypełniają ją ekrany dotykowe prezentujące historię browarów i proces produkcyjny oraz gry piwne. Ze specjalnej beczki mailowej można wysłać do znajomych mailem swoje zdjęcie, w którym w technice blue box zostaniemy wstawieni w wybrane tło. Gdy goście kończą zwiedzanie, są zapraszani do pubu w piwnicach muzeum. Jego fragment widać zresztą z sali muzeum przez przeszkloną podłogę pod „ścianą trzech żywiołów”. Tam mogą spróbować niedostępnego nigdzie indziej sezonowego piwa Książęce Pierwsze Zbiory, z porcją świeżo zebranego chmielu.

NOWE-STARE EKSPONATY

Historia Tyskich Browarów Książęcych nie jest zamkniętą księgą, wciąż dopisywane są do niej nowe rozdziały. Podczas remontu w 2001 roku odnaleziono list w butelce, pod którym w 1928 podpisali się pracujący w nim cieśle. W 2010 roku odkryto, pod jakim dziełem złożyli autografy. Otóż w latach 20. XX wieku w browarze trwały gruntowne prace modernizacyjne, a brygada mistrzów ciesielstwa odpowiadała m.in. za więźbę dachową. Na odnalezionych niemal stuletnich deskach widnieją te same podpisy, co na odkrytym liście. Widocznie mistrzowie swojego fachu byli tak dumni ze swej pracy, że postanowili wysłać przesyłkę potomnym. Ciekawe, ile jeszcze podobnych listów z przeszłości czeka na odkrycie i wystawienie w Tyskim Muzeum Piwowarstwa.

MAREK KOWALIK

SZWAJCARSKI BANKNOT O NOMINALE 10 FRANKÓW ZOSTAŁ UZNANY ZA NAJPIĘKNIEJSZY BANKNOT ŚWIATA. To kolejne zwycięstwo Szwajcarskiego Banku Narodowego, w dodatku drugie z rzędu. W konkursie startowały 22 banknoty wprowadzone do obiegu w ubiegłym roku. W ścisłym finale znalazły się również banknoty: 10 funtów wyemitowany przez Royal Bank of Scotland, banknot kanadyjski (10 kanadyjskich dolarów), banknot Fidżi (7 dolarów Fidżi) oraz banknot norweski (100 koron norweskich) i pochodzący z Dżibuti (40 franków dżibutyjskich). Kandydatów nominowali, a potem wyłaniali zwycięzców członkowie stowarzyszenia IBNS. Banknoty startujące w konkursie muszą wejść do obiegu w roku, za który przyznawana jest nagroda. Muszą mieć wysoką wartość artystyczną oraz wyróżniać się innowacyjnymi zabezpieczeniami. Powinny też być w powszechnym użyciu w danym kraju.

D W U T Y G O D N I K

Górník

PISMO SPOŁECZNO-ZAWODOWE ŚRODOWISKA GÓRNICZEGO

REDAKTOR NACZELNY: Sławomir Starzyński
Redaguje zespół

WYDAWCA: Hanna Krzyżowska

Oficyna Wydawnicza „Górník”,

40-749 Katowice, ul. Bł. ks. St. Kubisty 47,

tel. 32 352 03 09; tel. 500 27 88 66.

E-MAIL: gornik1@wp.pl;strona internetowa www.nowygornik.pl

DRUK: POLSKA PRESS Sp. z o.o., Oddział Poligrafia,
Drukarnia Sosnowiec

Redakcja nie odpowiada za treść reklam i ogłoszeń. Nie zwracamy niezamówionych materiałów. Zastrzegamy sobie prawo redagowania publikowanych tekstów. Dalsze rozpowszechnianie całości czy części materiałów opublikowanych na łamach „Nowego Górnika” bez pisemnej zgody wydawcy są zabronione.